ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 20.03.2001 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

91

U Z N E S E N I E

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DEKLARÁCIA Národnej rady Slovenskej republiky o ochrane kultúrneho dedičstva

z 28. februára 2001

Národná rada Slovenskej republiky uznesením z 28. februára 2001 č. 1292 schválila túto deklaráciu:

Národná rada Slovenskej republiky, uvedomujúc si nenahraditeľné kultúrne hodnoty vytvárané predchádzajúcimi generáciami bez ohľadu na čas a miesto ich vzniku, konštatujúc, že tieto hodnoty sú trvale ohrozované nielen prirodzenými príčinami chátrania a rozkladu, ale aj zmenami životného štýlu, transformáciou spoločenských a ekonomických podmienok, úpadkom a zánikom tradičných remesiel a techník a uplatňovaním technológií často nezlučiteľných s podstatou a charakterom týchto hodnôt, vychádzajúc z požiadaviek na záchranu, regeneráciu, primerané využívanie a prezentáciu hodnôt minulých období, uplatňujúc princípy zakotvené v medzinárodných zmluvách, dohovoroch a odporúčaniach medzinárodných organizácií na ochranu kultúrneho dedičstva, najmä dokumentov UNESCO a Rady Európy,[1]) rozvíjajúc podľa čl. 44 Ústavy Slovenskej republiky práva a povinnosti každého chrániť kultúrne dedičstvo, hodnotiac vzťah verejnosti ku kultúrnym a historickým hodnotám, pripomínajúc občanom povinnosť chrániť a zveľaďovať kultúrne dedičstvo svojej obce, mesta, regiónu a štátu, berúc do úvahy, že význam kultúrneho dedičstva trvale rastie, vhodnou ochranou sa ďalej rozvíja a zveľaďuje a stáva sa tak autentickým posolstvom pre nasledujúce generácie, uvedomujúc si, že aj naše rozhodnutia a činy sú prameňom nových hodnôt a z pohľadu budúcnosti bude aj dnešok minulosťou, prijala túto Deklaráciu o ochrane kultúrneho dedičstva:

Čl. 1

1. Kultúrne dedičstvo je nenahraditeľným bohatstvom štátu a jeho občanov, je dokladom vývoja spoločnosti, filozofie, náboženstva, vedy, techniky, umenia, dokumentom vzdelanostnej a kultúrnej úrovne slovenského národa, iných národov, národnostných menšín, etnických skupín a jednotlivcov, ktorí žijú alebo v minulosti žili na území Slovenska.
2. Jednotlivé druhy a časti kultúrneho dedičstva sú rovnocenné a tvoria neoddeliteľnú súčasť kultúrneho dedičstva Európy a celého ľudstva.

Čl. 2

1. Kultúrnym dedičstvom sú hmotné a nehmotné hodnoty, hnuteľné a nehnuteľné veci vrátane importovaných diel a myšlienok, ktoré našli na Slovensku miesto a uplatnenie.
2. Nehmotnou hodnotou kultúrneho dedičstva sú najmä jazykové a literárne prejavy šírené ústne alebo zvukovými nosičmi, diela dramatického, hudobného a tanečného umenia, zvyky a tradície, historické udalosti, zemepisné, katastrálne a miestne názvy.

3. Hmotnou hodnotou kultúrneho dedičstva sú najmä archívne dokumenty bez ohľadu na spôsob zaznamenania informácie, historické knižničné dokumenty a fondy, diela písomníctva, scénografie, kinematografie, televíznej a audiovizuálnej tvorby, zbierky múzeí a galérií, diela výtvarného, úžitkového a ľudového umenia, dizajnu, architektonické objekty, urbanistické súbory, archeologické nálezy a lokality, objekty ľudového staviteľstva, pamiatky výroby, vedy a techniky, historické záhrady, parky a kultúrna krajina.

Čl. 3

1. Ochrana kultúrneho dedičstva je verejným záujmom a vykonáva sa na základe rešpektovania individuálnych práv a slobôd občanov.
2. Princípy a prostriedky ochrany kultúrneho dedičstva by nemali narušiť iné občianske práva bez zodpovedajúcej kompenzácie podľa príslušných zákonov.
3. Jednotlivé druhy kultúrneho dedičstva sú predmetom starostlivosti podľa osobitných predpisov.[2])
4. Podmienky na ochranu kultúrneho dedičstva utvára štát, územná samospráva, príslušné právnické osoby, príslušné fyzické osoby a najmä vlastníci majetku, ktorý je predmetom ochrany. Štát a obce podporujú aktivity občanov, občianskych združení, nadácií a mimovládnych organizácií pri ochrane kultúrneho dedičstva.
5. Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) do jedného roka od prijatia tejto deklarácie predloží Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) návrh legislatívnych, organizačných a realizačných opatrení na identifikáciu, evidenciu, záchranu, využívanie a prezentáciu kultúrneho dedičstva. Vláda pravidelne, najmenej raz za volebné obdobie, predloží národnej rade komplexnú správu o stave kultúrneho dedičstva a vo svojej pôsobnosti utvorí účinný systém na odstránenie zistených nedostatkov. Vláda bude venovať zvýšenú pozornosť záchrane lokalít zapísaných do Zoznamu svetového dedičstva, ako aj záchrane archívnych dokumentov zapísaných do zoznamu Pamäť sveta.

Čl. 4

1. Kultúrne dedičstvo možno ochraňovať, spravovať a využívať iba v súlade s jeho fyzickým stavom, historickými a kultúrnymi kvalitami vrátane hodnôt okolitého prostredia tak, aby sa v najväčšej možnej miere predchádzalo jeho fyzickému opotrebovaniu, poškodeniu, odcudzeniu alebo zničeniu.
2. Podmienky a spôsob záchrany, obnovy, využívania a prezentácie kultúrneho dedičstva, pôsobnosť a zodpovednosť príslušných orgánov upravujú príslušné zákony[2]) na ochranu jednotlivých druhov a súčastí kultúrneho dedičstva.

Čl. 5

1. Vec definovanú ako kultúrne dedičstvo možno do zahraničia vyviezť iba v súlade s podmienkami, ktoré ustanovia osobitné zákony.[2])
2. Vec, ktorá vykazuje znaky kultúrneho dedičstva, možno zo zahraničia na územie Slovenskej republiky doviezť iba po predchádzajúcom súhlase príslušných orgánov štátu, z ktorého má byť dovezená.

Čl. 6

1. Vláda bude utvárať podmienky na školskú a mimoškolskú výchovu a na upevňovanie vzťahov ku kultúrnemu dedičstvu najmä u mladej generácie.
2. V systéme vzdelávania príslušné ústredné orgány zabezpečia odbornú prípravu zamestnancov, ktorí sa v rámci svojich profesií podieľajú na záchrane, obnove, využívaní a prezentácii kultúrneho dedičstva.
3. Národná rada vyzýva mimovládne organizácie, kultúrne ustanovizne a médiá, najmä rozhlas a televíziu, redakcie periodickej a neperiodickej tlače, na zvýšenú propagáciu a prezentáciu kultúrneho dedičstva.

Jozef Migaš v. r.

1) Napríklad Medzinárodná charta o ochrane a obnove pamiatok a pamiatkových sídel, Benátky 1964, Konvencia o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, Paríž 1972, Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva, Rada Európy, Malta 1992.

2) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti, zákon č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty, zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej, zákon Slovenskej národnej rady č.149/1975 Zb. o archívnictve v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.